

DIJALOG BISKUPA JOSIPA JURAJA STROSSMAYERA S RUSKOM PRAVOSLAVNOM CRKVOM

fra Ante Proločić

Biskup Josip Juraj Strossmayer (Osijek, 4. II. 1815. – Đakovo, 8. IV. 1905.) stalno se u svojim nastojanjima i razmišljanjima držao jedne misli: da dokaže Kristovu istinu: da Crkva njegova ima biti jedna, sveta, sveopća – kako joj i ime veli: Katolička – i apostolska, a takva nije crkva istočna, slavenska. Ruska pravoslavna crkva trebala je imati glavnu riječ u djelu izmirenja i sjedinjenja dviju crkava. Ono sjedinjenje koje leži na srcu Isusa Krista i spada na bitnu dužnost Crkve. Biskup Strossmayer je kao i drugim slučajevima činio sve ne bi li zbližio ruski narod Svetoj Stolici i obrnuto. Tragove toga nalazimo već u njegovoj Pro-memoriji godine 1859. na Pija IX. Na Prvom vatikanskom koncilu pred ocima je upozorio da Sveta Stolica treba imati što više obzira.¹

Znao je biskup da do dogovora neće tako lako doći, stoga je pokušao potaknuti Rusiju da u pogledu svojih katolika ugovori konvenciju sa Svetom Stolicom. Njegovo nastojanje nije dovelo do konkordata, ali je Rusija 1879. odredila svoga poslanika koji je trebao utrti put konkordatu. Do toga bi možda i došlo da nije bilo su-protivnog nastojanja sa više strana. 1881. ponudila

je Rusija biskupovom prijatelju Račkom nadbiskupiju Mohilevsku sa vlašću metropolite nad svim katolicima carstva sa sjedištem u Petrogradu. Rački je to odbio jer nije htio napustiti rad u Akademiji, ali još istančaniji razlog jest što nije postojao konkordat kojim bi se osiguravao položaj katolika u Rusiji. Brojna poznanstva ostvario je biskup i sve ih je pokušao iskoristiti radi zbližavanja istoka i zapada. Jedan od onih koji je dijelio isto mišljenje jest Vladimir Solovjev, filozof i pisac. Sam je pišući iznosio želju za ujedinjenjem pravoslavaca i katolika.²

Jednu je činjenicu biskup dobro razumio, a to je opća nesklonost zapada prema Slavenima. (Općenito je smatrao da se slavenski narodi trebaju ujediniti, a pogotovo manji poput Srba i Hrvata jer će tako imati veći utjecaj i neće potpadati pod vlast drugih naroda). Smatrao je da bi taj žalac zapadne Europe oslabio kada bi se potpisao konkordat. Nesklonost Europe očitovala se kada je kršćanska Rusija mogla pobijediti otomansku silu i na Aja Sofiji postaviti sjajni križ, ali na nju se digao, ne samo masonski i židovski, već i katolički tisak. Drugačije bi se sudilo o Turcima u ovim krajevima, kada bi ti kršćani po Balkanu bili Nijemci, Mađari i Španjolci, no ruska djela i borbe protiv Turaka idu njoj u korist i na taj način sama sebi stječe slavu i zaslugu.

¹ Usp. M. Pavić – M. Cepelić, *Biskup Josip Juraj Strossmayer*, 807.

² Usp. Isto, str. 807 – 808.

*Josip Juraj
Strossmayer
(1815.-1905.)*

